

VASILE MUNTEANU (1966-2012)

Se împlinește în octombrie un an de când am pierdut un foarte bun prieten și coleg de breaslă – Vasile Munteanu, Bazil pentru mulții săi prieteni, ori „Baba” ccum îi spuneam noi, cei apropiați.

L-am cunoscut pe Bazil în 1991. Eram la începutul studenției noastre la Facultatea de Istorie din Iași. Veneam din zone diferite, eu din Roman, el din Oniceni-Suceava, aveam idei diferite, dar am reușit să ne împrietenim repede datorită unei pasiuni comune – istoria. De altfel, era aproape imposibil să nu te apropii de Bazil.

Îmi amintesc de nopțile în care, ca niște „huhurezi”, cum ne spuneau unii colegi, deoarece studiam mai mult noaptea pentru examene, adică Bazil, eu, și Igor Burciu (un basarabean extrem de sufletist și de o calitate umană și științifică deosebită), ne întâlneam pe holul sau în balconul căminului și discutam despre următorul examen.

Era o adevărată plăcere în aceste discuții interminabile, uitam uneori că avem, dimineață, examen. Aceste nopți ne-au unit, ne-au făcut să cimentăm o prietenie deosebită, iar cultura generală, ideile și motivația pe care o avea Bazil m-au ajutat și pe mine. Ne-au unit și activitățile care nu erau strict legate de istorie. Bazil a fost un lider al generației noastre, dar și al Facultății de Istorie din Iași, un tip charismatic care știa să adune în jurul său colegii, dar care a și luptat ca drepturile studenților să fie respectate.

Tot din perioada studenției l-am văzut ca un împătimit al științei istoriei și, mai ales, al etnografiei, al sudiului lumii satului în care se născuse și se formase ca om. A avut și un mentor de o valoare deosebită, dl. Prof. univ. dr. Ion H. Ciubotaru, care a văzut în Bazil potențialul său și pasiunea pentru domeniul etnografiei și l-a susținut în evoluția sa profesională. De altfel, domnul profesor afirma că Bazil a fost „unul dintre cei mai buni studenți cu care am lucrat vreodată” (Cuvânt înainte, *O lumină mai puțin*, în volumul postum Vasile Munteanu, *Pagini de etnografie. Studii, articole, comentarii*, îngrijit de Angelica Olaru, Victor Munteanu, Cornel Ciucanu, Iași, Editura Palatul Culturii, 2012).

Bazil a fost remarcat încă din facultate pentru cunoștințele sale, pentru capacitatea de sinteză, pentru seriozitatea de care dădea dovadă. A fost un student eminent, un bun prieten și mai ales un om cu o inimă mare, mereu săritor, mereu gata să-și ajute semenii. Un om vesel, mereu cu zâmbetul pe buze, care te sprijinea atunci când treceai prin momente neplăcute. Avea limbajul molcom din zona Fălticeniilor și gândirea sănătoasă a omului crescut în satul românesc și în credința ortodoxă. Tot din perioada studenției și-a dovedit pasiunea pentru etnografie, participând la cercetări etnografice de teren șa Straja, Putna, Nisipitu (1993); Voitineli, Brodina (1994); Gherăiești (1995).

După facultate pașii noștri s-au despărțit, el devenind muzeograf, apoi director la Muzeul de Etnografie din cadrul Complexului Muzeal „Moldova” Iași, eu venind la Bacău. Am păstrat însă legătura și era o bucurie orice întâlnire cu el, orice discuție la telefon. Pe de o parte era prietenia dintre noi, pe de alta era permanent o sursă de informare, de cunoaștere, deoarece avea o pregătire profesională temeinică și cunoștințe vaste în domeniul istoriei și a științelor conexe, mai ales în etnografie.

Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău a avut priverligiul de a colabora cu Bazil la anumite manifestări, el dovedindu-se o persoană foarte deschisă și sufletistă.

Cariera sa profesională a fost una deosebită: muzeograf (1996-2007), cercetător științific (2007-2012), director al Muzeului de Etnografie din cadrul Complexului Muzeal „Moldova” Iași (1999-2005), director al Direcției pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Iași (2005-2012), profesor asociat al Universității „Al. I. Cuza” Iași – Facultatea de Istorie (2007-2012).

De-a lungul activității sale profesionale, Bazil a demonstrat pasiune pentru profesia sa. A continuat activitatea de teren, de această dată ca muzeograf sau director al Muzeului de Etnografie din Iași. Astfel a participat în colectivele de cercetare de la Fălticeni, Roman (1997), Poiana

Deleni-Hârlău (1998), Roșia Montană (2001), Valea Bistriței, Bicașul Ardelean (2006), Vaslui, Leova, Hâncești-Republica Moldova (2008). A coordonat deasemeni echipele de cercetare de pe Valea Moldovei (1999), pe cele de la Cucuteni (2002), de pe Valea Telejnei (2003), Huși (2004) sau Crasna-Vaslui.

Având spirit organizatoric și certe calități de lider, a inițiat și organizat numeroase activități culturale de importanță națională sau locală. Este dificil să enumeri aici aceste activități, dar ele au fost apreciate atât de specialiști, de lumea culturală, cât și de publicul larg. A fost, în același timp un fondator, de eforturile sale fiind legate înființarea Muzeului Viei și al Vinului din Hârlău sau publicarea unui anuar foarte așteptat – *Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei*, al cărui redactor coordonator a fost de la primul număr.

Dar cel mai important este faptul că Bazil a fost un om deosebit, un prieten, un altruist, că întotdeauna când aveai nevoie de ajutor, de un sfat, era lângă tine. Din păcate Bazil ne lipsește la toți cei care l-am cunoscut sau care i-au fost prieteni. Lipsește zâmbetul său, lipsesc glumele sale, lipsește omul Vasile Munteanu. Undeva, ocolo sus, Bazil ne privește și probabil, cu zâmbetul său inegalabil, cu felul său vesel, stă de vorbă cu profesorii pe care i-a cunoscut, dar au plecat înaintea lui. Nouă nu ne rămâne decât tristețea că ne-a părăsit atât de repede și că ne lipsește atât de mult.

Marius-Alexandru Istina